

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมปัจจุบันซึ่งจัดว่าเป็นยุคโลกาภิวัตน์ มนุษย์ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำรงชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงมากมาย เช่น ปัญหาด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม เป็นต้น สิ่งหนึ่งที่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ คือ การให้การศึกษาแก่ประชาชน หรืออาจกล่าวได้ว่าการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนามนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรของประเทศชาติ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถมีทักษะในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในสังคม ช่วยพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานการพัฒนาชีวิตตั้งแต่เกิด การพัฒนาขีดความสามารถต่าง ๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540, หน้า 1)

การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดหมายได้นั้น ย่อมมีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีส่วนส่งเสริมให้การศึกษาพัฒนาให้ทันเทียมประเทศพัฒนาแล้วซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กฎกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายเกี่ยวกับการศึกษา รวมทั้งการมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ หลักสูตรของสถานศึกษา และกระบวนการจัดการเรียนรู้

หลักสูตรถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่งในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องชี้แนวทางในการจัดการความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาในจุดหมายเดียวกัน ดังที่ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 11) กล่าวว่า “...หลักสูตรจะเป็นเสมือนหางเสือที่กำหนดทิศทางการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามจุดหมาย ขอบข่าย เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้ทรัพยากร การวัดและประเมินผลทางการศึกษา ให้กับผู้จัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มในการพัฒนาสังคมของประเทศ” หลักสูตรที่ดีจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคม สอดคล้องกับปรัชญาทางการศึกษา เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศ สามารถนำไปใช้อย่างสะดวกและยืดหยุ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539, หน้า 67) เนื่องจากหลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษา การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

จึงจำเป็นต้องกระทำอย่างระมัดระวังเพราะการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการของการตัดสินใจทางเลือกที่เหมาะสมจนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้ (วิชัย คิสสระ, 2535, หน้า 31)

หลักสูตรที่ใช้ในสมัยหนึ่ง ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระยะเวลา สภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นหลักสูตรที่นำมาใช้จะต้องได้รับการพัฒนาเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งคือ การประเมินผลซึ่งถือว่ามีความจำเป็นเพราะการประเมินหลักสูตรจะทำให้เห็นคุณค่าหลักสูตรว่าสามารถใช้ได้ดีเพียงใด ผลการใช้หลักสูตรเป็นอย่างไร ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินหลักสูตรเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น เพื่อจะได้นำหลักสูตรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ (ราตรี ดันทวนิช, 2541, หน้า 2) นอกจากนี้การประเมินหลักสูตรยังเป็นการบอกถึงความก้าวหน้าและประสิทธิภาพของหลักสูตร ที่สำคัญการประเมินในปัจจุบันต้องอาศัยคณะผู้ทำงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ตัดสินใจต้องรู้และรับผิดชอบ ตลอดจนวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นที่เป็นปัญหาในหลักสูตร หรือสิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อไป และสิ่งที่ต้องการพัฒนา ปรับปรุง (เทิดศักดิ์ สุพันธุ์, 2551, หน้า 1)

เนื่องจากมหาวิทยาลัยทุกแห่งจำเป็นต้องมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เรื่องการประกันคุณภาพ ในหัวข้อหลักการศึกษา มาตรา 9 ข้อ 3 ที่ว่า ให้มหาวิทยาลัยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบการประกันคุณภาพ โดยเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2541 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ประกาศนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีสาระสำคัญที่กล่าวถึงหลักสูตร โดยกำหนดให้คณะ ภาควิชา และสาขาวิชาศึกษาความต้องการ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และยังได้กำหนดแนวปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพด้านหลักสูตร สาระสำคัญส่วนหนึ่งกล่าวว่า มหาวิทยาลัย คณะต่าง ๆ ต้องมีการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรอย่างน้อยทุก 5 ปี (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543)

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับที่ต้องมีการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยที่อยู่ภายใต้การกำกับ ติดตามโดยรัฐบาล การจะดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทุกหน่วยงานย่อยในมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะเป็นคณะ สถาบัน ศูนย์ ภาควิชา และสาขาวิชาต้องมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภาควิชาหรือสาขาวิชาถือว่าเป็นหน่วยงานย่อยที่คอยสนับสนุนในองค์ภาพทั้งหมดขับเคลื่อนไปในทิศทางที่เหมาะสมซึ่งวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการติดตามในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของภาควิชาหรือสาขาวิชา คือการประเมินหลักสูตร ประกอบกับกฎกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

พุทธศักราช 2552 ข้อที่ 4.2 กล่าวถึงคุณภาพของมหบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการอุดมศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ดังนั้นทุกสาขาวิชาต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรของตนให้มีความสอดคล้องกับกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิดังกล่าว ซึ่งวิธีการหนึ่งในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ คือการประเมินหลักสูตรของสาขาวิชา

เนื่องด้วยการประเมินหลักสูตรเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร เช่นเดียวกับหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา (Nutrition Education) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นสาขาวิชาร่วมโดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ 5 หน่วยงาน ประกอบด้วย คณะศึกษาศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ และบัณฑิตวิทยาลัย ที่จัดการเรียนการสอนในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ เปิดทำการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า 10 ปีการศึกษา และตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการใช้หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษานั้น มีการประเมินหลักสูตรหนึ่งครั้งในปีการศึกษา 2548 ผ่านมาจนปัจจุบันเป็นระยะเวลา 5 ปี ยังไม่ได้มีการประเมินหลักสูตรเป็นครั้งที่สอง จึงมีความจำเป็นต้องประเมินหลักสูตรนี้เพื่อเป็นการติดตามดำเนินการผลการใช้ประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ผู้วิจัยจึงได้รับอนุญาตจากสาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษาประเมินหลักสูตรดังกล่าวขึ้นโดยนำเอาการประเมินแบบอิงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการประเมิน ทั้งนี้เพราะการประเมินโดยอิงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นการประเมินที่เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ หรือข้อมูลปรนัยและอันทันเพื่อสามารถเป็นตัวแทนของสิ่งที่มุ่งประเมิน (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2544, หน้า 297) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และนำข้อมูลทั้งสองส่วนมาประมวล อันจะนำไปสู่ผลการประเมินที่เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร เนื่องกระบวนการประเมินแบบอิงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแบบเต็มรูปแบบต้องใช้เวลาในการประเมินนานซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการประเมินหลักสูตรที่ทางมหาวิทยาลัยกำหนด ทางผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการประยุกต์การประเมินรูปแบบนี้มาใช้ในการประเมินหลักสูตรดังกล่าว โดยการประยุกต์ใช้การประเมินรูปแบบนี้ในขั้นแรกซึ่งเป็นการร่วมมือระหว่างผู้วิจัยกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวางแผนการประเมินและกำหนดขอบเขตการประเมิน และในขั้นสุดท้าย คือการร่วมกันเขียนรายงานการประเมินเพราะทั้งสองขั้นถือเป็นหัวใจของการประเมินรูปแบบนี้

ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษาครั้งนี้จะเป็นสารสนเทศที่ใช้ประกอบการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาดังกล่าวในด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ และสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และยังเป็นสารสนเทศที่ใช้ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาในการเรียนรู้สาขาวิชาดังกล่าวอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยการประยุกต์ใช้การประเมินแบบอิงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมในการประเมินหลักสูตร

ขอบเขตของการประเมิน

การประเมินครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมิน โดยใช้การประเมินหลักสูตรแบบอิงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder-based evaluation) ซึ่งขอบเขตของการประเมินขึ้นอยู่กับกำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ร่วมกันกำหนดขอบเขต 2 ด้าน คือ ขอบเขตด้านประชากร และขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านประชากร ประกอบด้วย ประชากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวางแผนและกำหนดกรอบการประเมินหลักสูตร กับประชากรกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ทำการประเมินหลักสูตร ดังนี้

ประชากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวางแผนและกำหนดกรอบการประเมินหลักสูตรที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอันดับต้น ๆ ที่ทำการใช้หลักสูตร และเห็นความเปลี่ยนแปลง จุดเด่น และจุดด้อยของหลักสูตร ได้แก่

1. คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ปีการศึกษา 2553 - 2554

2. อาจารย์ผู้สอนกระบวนวิชาในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2553 – 2554

ประชากรกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ทำการประเมินหลักสูตร ได้แก่

1. คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ปีการศึกษา 2553 – 2554

2. อาจารย์ผู้สอนกระบวนวิชาในหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา โภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2553 - 2554

3. มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา โภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระหว่างปีการศึกษา 2542 - 2553

4. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา โภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และนักศึกษาที่อยู่ระหว่างการทำการค้นคว้าอิสระ ในปีการศึกษา 2552 - 2553

5. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาวิทยาลัยหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา โภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

6. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านโภชนศาสตร์ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษาและที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ การใช้รูปแบบการประเมินแบบอิงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 กำหนดและคัดเลือกกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ จะทำการประเมิน หลักสูตร วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชา โภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ขั้นที่ 2 การติดต่อ พูดคุยกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอันดับต้น ๆ ได้แก่ คณะกรรมการ บัณฑิตศึกษา คณะอาจารย์ผู้สอนกระบวนวิชาในหลักสูตรให้ช่วยเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาจากการ ประเมินและใช้หลักสูตรที่ผ่านมา พิจารณากรอบการประเมินหลักสูตรที่ผู้วิจัยเตรียมมา (รายละเอียดในหน้า 70) พร้อมให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 3 การนำข้อเสนอแนะที่ได้จากกลุ่มบุคคลดังกล่าวมาวางแผน ดำเนินการสร้าง กรอบการประเมินหลักสูตรที่สมบูรณ์ เสนอต่อการประเมินหลักสูตร เครื่องมือการประเมินหลักสูตร ขอความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการประเมินในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. ด้านสิ่งที่ประเมินก่อนการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร ปริมาณและคุณสมบัติของอาจารย์ คุณสมบัติของนักศึกษาก่อนเข้าศึกษา และเอกสารหลักสูตร

2. ด้านสิ่งที่ประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย การบริหารและการจัดการ หลักสูตร เนื้อหากระบวนวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ การแบ่งภาระงานของอาจารย์

ประจำ สื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน งบประมาณ แหล่งวิทยาการที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการวัดและประเมินผล

3. ด้านสิ่งที่ประเมินหลังการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย คุณสมบัติของมหาบัณฑิต การทำงานของมหาบัณฑิต ระยะเวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นที่ 4 การให้กลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการประเมินและการใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันจัดทำรายงานการประเมินหลักสูตร วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินหลักสูตร หมายถึง การค้นหาสารสนเทศเพื่อนำไปปรับปรุงหลักสูตร วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยอาศัยการประยุกต์ใช้การประเมินหลักสูตรแบบอิงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาประเมินหลักสูตร ในด้านสิ่งที่ประเมินก่อนการใช้หลักสูตร สิ่งที่ประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร และสิ่งที่ประเมินหลังการใช้หลักสูตร ซึ่งในการประเมินต้องอาศัยข้อมูลหรือสารสนเทศที่ผ่านการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการรายงานข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การประเมินหลักสูตรแบบอิงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง การพิจารณาตัดสินคุณค่า หรือการตัดสินคุณภาพของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เปิดโอกาสให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการประเมินและกำหนดขอบเขตการประเมิน และร่วมเขียนรายงานการประเมินหลักสูตร

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (หลักสูตร พ.ศ. 2542)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และได้รับผลจากการประเมินหลักสูตร วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณาจารย์ผู้สอนกระบวนวิชาในหลักสูตร มหาบัณฑิต นักศึกษา บัณฑิตศึกษา และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหำบัณฑิต หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา โภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สำเร็จการศึกษา 2542 - 2553

นักศึกษำบัณฑิตศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษา (ระดับปริญญาโท) ตามหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2552 – 2553

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา หมายถึง คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชา โภชนศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2553 – 2554

อาจารย์ผู้สอนกระบวนวิชา หมายถึง อาจารย์ผู้สอนกระบวนวิชาในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ทำการสอนกระบวนวิชา ต่าง ๆ ในปีการศึกษา 2553 – 2554

อาจารย์ประจำ หมายถึง ข้าราชการ หรือพนักงานมหาวิทยาลัยที่ยังไม่เกษียณอายุราชการ ทำหน้าที่บริหาร หรือทำการสอนกระบวนวิชา หรือทำงานวิจัยในคณะ/สถาบันวิจัย/ สำนักในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์พิเศษ หมายถึง ข้าราชการ หรือพนักงานทำหน้าที่บริหาร หรือทำการสอน กระบวนวิชา หรือทำงานวิจัยในคณะ/สถาบันวิจัย/สำนัก นอกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อาจยังไม่ เกษียณอายุราชการ หรือเกษียณอายุราชการแล้ว

ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น หมายถึง หัวหน้าหรือหัวหน้าสายงานของมหำบัณฑิตหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หมายถึง วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โครงสร้างของหลักสูตร หมายถึง โครงสร้างหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา โภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แผน ข ที่ประกอบด้วยกระบวนวิชาเรียนบังคับ กระบวนวิชาเลือก จำนวนหน่วยกิตของแต่ละกระบวนวิชาในกระบวนวิชาบังคับ และจำนวน หน่วยกิตของแต่ละกระบวนวิชาในกระบวนวิชาเลือก

ปริมาณและคุณสมบัติของอาจารย์ หมายถึง จำนวนบุคลากรในการจัดการศึกษาหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมทั้งวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ภาระงาน ผลงานในทางวิชาการที่ดำเนินการของอาจารย์ผู้สอนหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คุณสมบัติของนักศึกษาก่อนเข้าศึกษา หมายถึง คุณวุฒิระดับปริญญาตรีของนักศึกษาที่ประกอบด้วยอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และเกรดเฉลี่ย จะเข้ามาเรียนในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การบริหารและการจัดการหลักสูตร หมายถึง การบริหารหลักสูตรและการจัดการหลักสูตรของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ประกอบด้วยกรมมอบอำนาจหน้าที่ การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร การจัดทำแผนงานบริหารหลักสูตร และการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนผลิตบัณฑิต

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครอบคลุมวิธีการการสอน การแนะนำกระบวนการวิชาชี้แจงจุดประสงค์รายวิชา/งานที่มอบหมาย/ตารางเรียน/วิธีการวัดผล/เกณฑ์การให้คะแนน/เอกสารประกอบการเรียนการสอน การเข้าสอนตรงต่อเวลา การสอนตามหัวข้อที่กำหนด การใช้สื่อประกอบการสอน การเปิดโอกาสให้ซักถาม การเปิดโอกาสขอคำปรึกษานอกชั้นเรียน วิธีการสอนที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นการเรียนรู้ตามเนื้อหา การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เน้นการพัฒนาทักษะทางปัญญา (การนำไปใช้ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า) เน้นการฝึกทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และการวิเคราะห์เชิงตัวเลขและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กับนักศึกษา สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษาในกระบวนการเรียนต่าง ๆ โดยคณาจารย์ผู้สอนกระบวนการวิชาในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป หมายถึง การให้การปรึกษาและแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียน การเรียนกระบวนการวิชา การควบคุมการลงทะเบียนของนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ วิธีการเรียนการค้นคว้าและการติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสังคม ปัญหาด้านการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อในระดับสูง ระเบียบ ข้อบังคับ และบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย การสร้างสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีระหว่าง นักศึกษา อาจารย์ คณะและมหาวิทยาลัย การให้การรับรองนักศึกษา การชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาและหน้าที่ของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษา การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติ และจริยธรรม การกำหนดเวลาให้นักศึกษาเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาหรือขอคำแนะนำอย่างสม่ำเสมอ และการชี้แจงให้ นักศึกษาเข้าใจหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาและหน้าที่ของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัย

การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ หมายถึง การให้คำแนะนำในการค้นคว้าแบบอิสระ ตั้งแต่ได้รับมอบหมายให้เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ประกอบด้วย การช่วยเหลือให้คำแนะนำปรับแต่งประเด็นปัญหา การทำวิจัยหัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระและแผนการดำเนินการวิจัยรวมทั้งการเตรียมเอกสารโครงร่าง การช่วยวางแผนงานและการเตรียมปฏิบัติงานวิจัยของนักศึกษา การให้ข้อคิดเห็น วิจารณ์ และอภิปรายผลงานวิจัยเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม การมีการให้นักศึกษาพบอย่างสม่ำเสมอและสนับสนุนนักศึกษาให้เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ ของสาขา การการให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และวิจารณ์งานเขียนการค้นคว้าแบบอิสระของนักศึกษาโดยไม่ชักช้าและการดูแล สนับสนุน หรือแม้กระทั่งผลักดันให้นักศึกษาทำงานให้เสร็จในเวลาอันสมควร

การแบ่งภาระงานของอาจารย์ประจำ หมายถึง งานที่อาจารย์ หัวหน้าภาควิชา และผู้บริหารระดับคณะ/มหาวิทยาลัยทำตลอดสัปดาห์ประกอบด้วยงานการสอน การทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ งานวิจัย งานบริการวิชาการ งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ งานอาจารย์ที่ปรึกษาหรืองานบริหารอย่างใดอย่างหนึ่ง

เนื้อหากระบวนวิชา หมายถึง เนื้อหากระบวนวิชาในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ที่ครอบคลุมกับหลักสูตร ครอบคลุมในการพัฒนาทักษะทางด้านความรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ครอบคลุมในการพัฒนาทักษะด้านปัญญา (การนำไปใช้ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า) ครอบคลุมในการพัฒนาทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ครอบคลุมในการพัฒนาทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยี และครอบคลุมในการพัฒนาทักษะด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอน หนังสือ/ตำราที่ใช้สำหรับค้นคว้า เครื่องคอมพิวเตอร์ งานวิจัย/วิทยานิพนธ์ในการค้นคว้าที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่

งบประมาณ หมายถึง งบที่ได้รับจากการจัดสรรจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่นำไปใช้ในการบริหารหลักสูตรและการจัดการหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เอกสารหลักสูตร หมายถึง เอกสารที่แสดงรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แหล่งวิทยาการที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร หมายถึง แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ประกอบด้วยอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องทำงาน/ห้องกิจกรรม ห้องสมุดมหาวิทยาลัย และแหล่งวิทยาการนอกสถานที่

การวัดและประเมินผล หมายถึง วิธีการวัดผลรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้เครื่องมือวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนกระบวนวิชาจัดทำขึ้นไปใช้วัดความรู้ ความสามารถของผู้เรียน และนำไปสู่การตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คุณสมบัติของมหาบัณฑิต หมายถึง คุณลักษณะของนักศึกษาหลังจากเรียนจบหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การทำงานของมหาบัณฑิต หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทางโภชนาการมาใช้ในการทำงาน ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ทางโภชนาการ การมีคุณธรรมจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ การมีทักษะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่างานที่ได้รับมอบหมาย การมีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การมีทักษะการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน และการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของมหาบัณฑิตสาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระยะเวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษา หมายถึง ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาตั้งแต่เข้าเรียนหลักสูตรจนจบหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนกระบวนวิชาต่าง ๆ และผลการเรียนเฉลี่ยจากการเรียนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมิน

การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ครั้งนี้ เกิดประโยชน์ดังนี้

1. การได้ข้อมูลที่แสดงถึงคุณภาพในด้านต่างๆ ของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. การได้สารสนเทศที่เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อสอดคล้องกับการ
เปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ
3. สารสนเทศที่ได้จากการประเมินเป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตรในสาขาวิชา
อื่นๆ ต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved